

FAQ for røgfri skoletid

Spørgsmål	Svar
Hvorfor vil Sønderborg Kommune indføre røgfri skoletid?	Sønderborg Kommune vil gerne gå forrest og sikre sundhed på kommunens folkeskoler. Røgfri skoletid er det mest anbefalede redskab til at forebygge rygestart hos elever i grundskolen. Det skyldes, at røgfri skoletid kan forebygge rygning og skabe sunde rammer for skolens elever og ansatte. Desuden er røgfri skoletid med til at sende et vigtigt signal om, at røgfrihed er normen.
Hvad betyder røgfri skoletid?	I Sønderborg Kommune betyder røgfri skoletid, at ingen elever, ansatte eller gæster må ryge i løbet af skole- og arbejdsdagen. Det gælder på og uden for skolens matrikel.
Hvilke former for rygning er inkluderet i røgfri skoletid?	Røgfri skoletid omfatter tobak, røgfri tobak (fx snus), e-cigaretter og andre lignende produkter.
Hvorfor er e-cigaretter inkluderet?	Jf. Sundhedsstyrelsen er der betydelig usikkerhed om de helbredsmæssige konsekvenser af e-cigaretten, særligt på lang sigt. Læs mere her. Særligt over for børn og unge sender e-cigaretten et uheldigt signal om "ufarlig rygning". Samtidig kan e-cigaretten være indgangen til, at børn og unge begynder at ryge. E-cigaretter er ligeledes inkluderet i retningslinjen for røgfri arbejdstid for alle kommunalt ansatte i Sønderborg Kommune.
Hvorfor er snus og tyggetobak inkluderet?	Snus og tyggetobak er også sundhedsskadelige og afhængighedsskabende. Snus og tyggetobak er også inkluderet i retningslinjen for røgfri arbejdstid for alle kommunalt ansatte i Sønderborg Kommune.
Hvem gælder reglen om røgfri skoletid for?	Reglen gælder først og fremmest for elever og ansatte, der ikke må ryge i løbet af skole- og arbejdsdagen. Desuden er der en forventning om, at gæster også respekterer reglerne for røgfri skoletid.
Gælder røgfri skoletid, når eleverne er på lejrskole, til eksterne arrangementer, undervisning ude af huset, praktik m.v.?	Ja.
Gælder røgfri skoletid ved sociale arrangementer og skolefester?	Ja.
Gælder røgfri skoletid, når eleverne er på vej til eksterne arrangementer?	Ja.

Gælder røgfri skoletid i pauser og mellem- og fritimer, hvor eleverne ikke opholder sig på skolen?	Ja. Dog vil reglerne ikke blive håndhævet, hvis eleven opholder sig i eget hjem.
Har røgfri skoletid indflydelse på, om de ældste elever må forlade skolens område i pauserne?	Nej. Den enkelte skole bestemmer fortsat selv, om eleverne må forlade skolens område i løbet af skoledagen.
Kan skolen understøtte røgfri skoletid med flere indsatser?	Ja. Al forskning viser, at en flerstrengt indsats har den største rygeforebyggende effekt. Alle folkeskoler, som har overbygningslever, i Sønderborg Kommune kan hente undervisningsmateriale om tobaksforebyggelse. Undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i det obligatoriske emne "Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab" sammen med andre fagområder fx dansk, samfundsfag, geografi og biologi. Undervisningsmaterialet har til formål gennem oplæg, film, øvelser og dialog at sætte fokus på sundhed og tobakkens konsekvenser. Materialet findes på House of Health's hjemmeside.
Hvor kan man få inspiration til at snakke med børn og unge om rygning?	Der er inspiration at hente på hjemmesiden Snak om tobak , udviklet af Kræftens Bekæmpelse til forældre og andre voksne. Desuden kan der findes inspiration i Sundhedsstyrelsens indsats But why .
Kan man som elev få hjælp til et rygestop?	Ja, der er mulighed for sparring og rådgivning fra Sønderborg Sundhedscenter ved at kontakte en rygestoprådgiver på rygestop@sonderborg.dk. Unge under 15 år skal have et samtykke fra forældremyndighedens indehaver for at kunne tage imod tilbuddet. Det betyder at der skal indhentes underskrift herpå. Unge over 15 år kan selv give informeret samtykke til tilbuddet. Forældremyndighedens indehaver skal informeres herom og skal inddrages i den mindreåriges beslutning, men beslutningskompetencen ligger hos den 15-17 årige. Denne regel tilgodeser den unges selvbestemmelsesret såvel som forældrenes pligt til at yde omsorg.
Kan rygestoprådgivningen foregå i skoletiden?	Det besluttet lokalt mellem ledelse, lærer og elev på den enkelte skole.
Kan elever få andre typer hjælp til rygestop?	Ja. X-hale.dk er et digitalt rygestopprogram til unge fra Kræftens Bekæmpelse.

Hvem har ansvaret for, at elever, ansatte, forældre og andre med ekstern tilknytning er orienteret om røgfri skoletid?	Det er skoleledelsens ansvar, at alle er informeret om reglerne for røgfri skoletid. Skolens ledelse kan benytte forældreintra, skolens hjemmeside eller fællesmøder til at formidle information om røgfri skoletid. Reglerne kan også formidles via skiltning.
Hvem har ansvaret for, at røgfri skoletid overholdes?	Skolens ledelse har pligt til at reagere, hvis de har formodning om, at der er elever, der bryder reglerne for røgfri skoletid. Skolens medarbejder skal understøtte håndhævelsen af røgfri skoletid over for elever.
Hvad sker der, hvis røgfri skoletid ikke overholdes?	Røgfri skoletid håndhæves ud fra samme principper som skolens øvrige regler. Hvis røgfri skoletid ikke overholdes, har ledelsen pligt til at gå i dialog med eleven samt kontakte elevens forældre. En konsekvens kan fx være, at eleven i en periode ikke må forlade skolens matrikel i pauserne.
Hvad er andre skolars erfaring med muligheden for at håndhæve røgfri skoletid i praksis?	Kræftens Bekæmpelse har været i dialog med 13 skoleledere på skoler med røgfri skoletid. Skoleledernes udsagn fremgår i et katalog med erfaringer og anbefalinger til en god proces. I kataloget fremgår det, at skolelederne oplever bekymringen for håndhævelse i praksis som meget større blandt skoler, der ikke har røgfri skoletid, end det er en reel udfordring på de skoler, der har indført røgfri skoletid. Kataloget kan læses her .
Er der nogle gode opmærksomhedspunkter i forbindelse med at håndhæve røgfri skoletid?	Ja, her er nogle af de vigtigste: - Find fælles fodslag blandt de ansatte - Sæt klare forventninger til eleverne - Vær konsekvent i håndhævelsen - Hjælp de få elever, der har svært ved reglen, på rette vej gennem dialog og støtte - Lad være med at "aflure" eleverne, men reagér på lugt af røg og fortællinger - Vær tilstede og synlig i elevernes pauser, særligt i opstartsfasen - Del erfaringer blandt ansatte - Inddrag ledelse og forældre tidligt - Lad ledelsen tage kontakt til forældre